

efterkommet Opfordringer nok. Den højt-ærede Udenrigsminister har efterkommet en Opfordring for meget, nemlig den, som rettedes til ham om Indtræden i dette Ministerium; der er en Opfordring, som han burde efterkomme, og det er den der lyder, og som vil komme til at vedblive at lyde: at saa længe denne Sags Undersøgelse staa paa, bør han ikke sidde som ledende og fungerende Medlem af den nuværende Regering.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Pürschel har Ordet for en kort Bemærkning.

Pürschel: Det ærede Medlem Hr. Rode berørte et Forhold med Hensyn til den nedsatte Kommission og de Udtalelser, der var fremkommet fra denne Kommissions Formand ved Afholdelsen af det første Forhør i Sagen. Jeg tror, at det i al Almindelighed vil være rigtigt fra Rigsdagens Side at lade denne Kommission i Ro og respektere den Opfattelse, som gøres gældende af Kommissionen selv om den ikke paa alle Punkter maatte falde sammen med det, som man har tænkt sig. Derfor skal jeg ikke gaa ind paa en Drøftelse af, hvorvidt de Udtalelser, Kommissionens Formand har fremsat, falder sammen med Rigsdagens Opfattelse eller med min Opfattelse af Sagen. Men der er et Punkt, som jeg dog vil have Lov til at gøre opmærksom paa. Det ærede Medlem Hr. Rode sagde, at det var Rigsdagens Forudsætning, at enhver af Kommissionens Undersøgelser skulde foregaa i retslige Former. Det er vist omtrent saaledes, Udtalelsen faldt. Jeg vil herom gerne sige: Der skete den Ændring i det forelagte Lovforslag, at man rettede Ordene i § 2, 1ste og 2den Linie, at „Kongen kan anordne Kommissionen som ekstraordinær Ret“, til, at „Kommissionen bliver at anordne som ekstraordinær Ret“. Det, som i hvert Fald fra min Side var Hensigten med dette Ændringsforslag — og jeg tror, at dette var den almindelige Opfattelse —, var, at man vilde sikre sig, at der virkelig kom til at foregaa en retslig Undersøgelse af Forholdene, at altsaa den Beføjelse, som blev givet i Ordet „kan“, blev erstattet med et Paabud i Ordet „bliver“. Derimod tror jeg, som jeg allerede tidligere har udtalt, at man var fuldt klar over, at der her kom til at bestaa en Kommission, der havde to Sider: en almindelig kommissionsmæssig Undersøgelse og en retslig Undersøgelse. Jeg indrømmer, at naar man be-

gynder at maale dette med den almindelige Retsplejes Alen, kommer man ind paa Anomalier; men det ligger i, at disse ekstraordinære Forhold har her skabt en Institution, som er inkommensurabel med almindelige Domstole. Det mener jeg, at Rigsdagen var ganske klar over, jeg har i alt Fald været det fra første Færd.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Rode har Ordet for en kort Bemærkning.

Rode: Det ærede Medlem Hr. Pürschel lod det staa hen, hvorvidt han var enig eller ej i de Betragtninger, som er gjort gældende fra Rettens Side, og udtalte et almindeligt Ønske om, at denne Ret kom til at virke uomtalt af Rigsdagen. Det er vist i Almindelighed et rimeligt Ønske, men i det Øjeblik, Retten har udtalt, hvorledes den har forstaaet Loven, er det dog naturligt, at det gøres til Genstand for Omtale her i Tinget, hvis det ikke har været Rigsdagens Mening, at Loven skulde forstaaes saaledes, og tillige, at der gives Justitsministeren Lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt han har ført frem overfor Landsdommeren i hans Tvivl angaaende dette Spørgsmaal, hvorledes Rigsdagens Opfattelse var. Det ærede Medlem omtalte de Vanskeligheder, der opstod, hvor der var Tale om en Kommission, idet der var Tale om to Ting, en Kommissionsundersøgelse og en retslig Undersøgelse. Det forekommer mig, at det ærede Medlem som Ordfører for Tinget den 20. September 1922 har udtrykt sig ganske klart, nemlig ved at sige, at Ændringen „tilsigter kun at gøre det ganske klart, hvad der allerede fra Ministerens Side har været Hensigten, nemlig dette, at Kommissionen straks gøres til en ekstraordinær Ret“. Der er ikke Tale om en Kommission, som snart er en Undersøgelseskommission og snart en Ret, men om en Kommission, som er en Ret, og det vil sige, at alle Kommissionens Undersøgelser skulde foregaa efter Retsplejelovens Regler. I Stedet derfor har vi faaet en Kommissionsundersøgelse, som i 5 Maaneder, tror jeg, har virket ikke efter Retsplejelovens Regler, hvorved de Bestemmelser, Rigsdagen havde truffet vedrørende Undersøgelsesresultaternes Offentliggørelse, ikke kan fyldestgøres, idet intet af, hvad der i disse 5 Maaneder er sket i Kommissionen, vil komme frem for Offentligheden paa anden Maade end gennem Kommissionens Beretning, men ikke gennem stenograferede retslige Forhør. Jeg har ment, det var